

projectbeschrijving voor de leerkracht

PROJECT MOOIER MORGEN

Leerlijn Interdisciplinair | Thema Utopie | Groep 3&4 | nov 2018

Klaar voor de start?

- ✓ Gebruik de digitale versie van dit project.
- ✓ Download dit document op je computer voor het beste gebruik.
- ✓ We gaan ervan uit dat je kennis hebt van de [opzet van COH](#).
- ✓ Vraag bij de voorbereiding zo nodig hulp aan je interne cultuurcoördinator of je cultuurcoach (laat je informeren over de scholingsmogelijkheden).
- ✓ Bereid het project bij voorkeur samen met je collega's voor (vergeet de vakleerkrachten niet).
- ✓ Een bezoek aan een voorstelling, tentoonstelling of vaste collectie in een Haagse culturele instelling is van grote meerwaarde. Zie [CultuurSchakel](#) voor het actuele aanbod.
- ✓ Nodig als dat lukt een kunstenaar uit die betrokken wordt bij de uitvoering van het project. Zie [CultuurSchakel](#).
- ✓ Bedenk van tevoren bij welke onderdelen je ouders kunt inschakelen.
- ✓ Je mag het project 'op maat maken', mits je de fasen van het creatieve proces blijft doorlopen.
- ✓ Trek voor het hele project zes tot acht lesmomenten van 45 minuten uit.
- ✓ Kijk ook even op de [Facebookpagina](#) van Cultuuronderwijs op zijn Haags voor meer informatie en het gebruikersplatform.

Inhoudsopgave

1. Informatie.....	1
2. Introductie.....	3
3. Oriëntatie.....	4
4. Opdracht: Mooier morgen.....	6

1. Informatie

Lees ter voorbereiding van de COH-lessen onderstaande informatie over de invulling en het doel van het project en manieren om het project te promoten. Ook zijn hieronder de algemene benodigdheden en de begrippenlijst opgenomen.

Wat doen de leerlingen in dit project?

In dit project staat afval centraal. De leerlingen verzamelen, onderzoeken en categoriseren afval op materiaalsoort, materiaaltipe, kleur en vorm. Er wordt geëxperimenteerd met de mogelijkheden die afval biedt om er andere dingen van te maken en als bron voor geluiden en verhalen. Emoties worden ingezet om nieuwe afval voorwerpen klank en kleur te geven. Geïnspireerd door voorbeelden uit de kunsten en andere relevante voorbeelden krijgt afval vorm in beweging, spel en klank .

Waarom dit project?

In het klaslokaal komt een 'afvalberg' te liggen. We gooien heel veel weg. Met de leerlingen wordt onderzocht wat de waarde is van afgedankte materialen. Wat er nog allemaal mee mogelijk is, o.a. geïnspireerd door werk van kunstenaars die restmateriaal en afval hergebruiken of omvormen tot iets nieuws. Het design van de toekomst. Hergebruik van materialen is misschien goed voor een mooiere toekomst, een mooier morgen. De fasen van het creatief proces vormen het uitgangspunt voor de verwerking waardoor de leerlingen kennis en ervaring opdoen met onderzoek, maken, presenteren en reflecteren.

Stroomdiagram

Het stroomdiagram is een hulpmiddel ter ondersteuning van het creatief proces en bij het plannen van de lessen. U werkt van links naar rechts. De kolommen staan voor de fasen in het proces. De kleuren van de opdrachten per fase corresponderen met de kleuren van de verschillende uitkomsten. Maak een keuze uit de opdrachten aan de hand van de ontwikkeling en kwaliteiten van de leerlingen. Het proces staat centraal, niet het eindresultaat. Ga samen met de leerlingen het experiment aan.

Doelen

In dit project worden bij de Introductie, de Oriëntatie en de Opdrachten worden steeds een aantal kennisdoelen en vaardigheidsdoelen benoemd. De volgende houdingsdoelen gelden voor het project in het algemeen:

- De leerling heeft een nieuwsgierige houding en is pro-actief
- De leerling kan positief kritisch reflecteren op eigen werk en dat van anderen

Promotie

Het project gaat meer leven als er ook buiten de klas aandacht voor is. Denk na over manieren om het project te promoten.

- Stel ouders op de hoogte van het museumbezoek of de komst van de 🎨 kunstenaar in de klas.
- Maak flyers voor de eindpresentatie en verspreid deze in de buurt.
- Maak foto's of filmpjes van de diverse presentatiemomenten en deel deze via de schoolwebsite, klassenapp of andere kanalen.
- Zorg dat de redactie van de wijkkrant tijdens de presentatie aanwezig is om een stukje te schrijven.

Algemene benodigdheden

Maak gedurende het hele project gebruik van de volgende ruimtes en materialen:

- klaslokaal of speellokaal
- muziekinstallatie en/of digibord
- digitaal foto- en filmtoestel
- (kleuren)printer
- postervellen en stiften voor de leerkracht om aantekeningen op te maken tijdens gesprekken in de klas

Begrippenlijst Nederlandse taal

Vaktaal

de utopie
het design

Algemene woorden

het afval
het hergebruik

Werkwoorden

ordenen
sorteren

de kunst
kleurrijk
de beeldend kunstenaar
de materiaalsoort
de bewerkingstechnieken
de vormgeving
de kunststroming
de emoties
het coulisselandschap
de dirigent
het personages
het begeleid spel
de improvisatie
de bewegingscompositie
de klankcompositie
het ritme
het samenspel
de klankmemory
het instrument
de ruimtelijke collage

het zwerfafval
de materiaalsoort
de computer chip
de afvalberg
de kijkdoos
multifunctioneel
de pitch

hergebruiken
recyclen
samenstellen

2. Introductie

Kennisdoelen

De leerling maakt kennis met diverse (kunstzinnige) toepassingen van afval zoals design van hergebruik;

Vaardigheidsdoelen

De leerling:

- n.v.t.

Benodigheden

- hoeveelheid divers (klein) afval

Aan de slag in de klas

Maak een keuze uit onderstaande mogelijkheden om het project te introduceren:

- Bekijk en bespreek:
  - de website van beeldend kunstenaar [Maarten Vanden Eynde](#);
  - het [YouTube-filmpje van Designathon Kringloopstad 2015](#), waarin leerlingen ontwerpen voor de toekomst maken;
  - foto's van ontwerpen via Google Afbeeldingen. Gebruik de zoekterm 'kunst met plastic flessen of afval'.

- Op de wereld worden veel materialen weggegooid. Deze materialen kunnen we hergebruiken en er eventueel een nieuwe betekenis aan geven: design van het hergebruik. Kom de klas in met een vuilniszak vol 'schoon afvalmateriaal', zoals lege petflessen, doppen en voorgevormd, kleurrijk verpakkingsmateriaal. Leeg de vuilniszak voor de ogen van de leerlingen op een tafel of in een hoek van het lokaal. Zeg niets en kijk hoe de leerlingen reageren. Voer naar aanleiding van hun reacties het filosofisch gesprek. Laat de afvalberg enige tijd liggen en vul deze aan.

3. Oriëntatie

Kennisdoelen	De leerling ervaart het probleem van (zwerf) afval en plastic afval in het bijzonder.
Vaardigheidsdoelen	De leerling: <ul style="list-style-type: none"> • verzamelt gericht diverse soorten (klein) afval en sorteert dit op kleur, vorm, materiaalsoort en materiaaltipe; • bedenkt manieren waarop afval opnieuw gebruikt en bewerkt kan worden.

Benodigdheden

- er zijn geen extra materialen nodig naast de algemene benodigdheden.

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste oriëntatie-onderdelen: het filosofisch gesprek en het uitvoeren van de eerste opdracht.

Het filosofisch gesprek

Voer naar aanleiding van de introductie een filosofisch gesprek. Stel hierbij (een aantal van) onderstaande vragen:

- Wanneer is iets afval?
- Is afval altijd vies of lelijk?
- Kan iets van afval tegelijk mooi en lelijk zijn?

Andere invalshoek

- Bewaar jij wel eens afval? Waarom wel / niet?
- Zou je met afval iets willen doen, of maken?
- Kan iets dat met afval gemaakt is maakt kunst zijn?
- Kan alles wat je van afval maakt kunst zijn?

Andere invalshoek

- Hoe zou het zijn als er helemaal geen afval meer was?
  - fijn

- nodig,
- belangrijk
- handig
- kleurrijk
- Heb je een idee wat het begrip kleurrijk inhoudt?

Ondersteunende vragen

- Kun je dat uitleggen?
- Wat bedoel je met...?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Betekent wat je zegt...?
- Wat is het verschil tussen ...?
- Denkt iemand daar anders over?

Oriëntatieopdracht 1: Onze afvalberg

Doorloop in deze opdracht onderstaande stappen:

1. Bekijk/lees en bespreek:
  - 🔗 het interview met Dirk Groot, zwerfvuilman van Purmerend, in het SBS-programma [Hart van Nederland](#)
  - 🔗 het artikel [‘De strijder tegen zwerfafval en plastic soep’ op de website Zwerfinator](#)
  - 🔗 een fragment uit de voorstelling [L’Après-midi d’un foehn](#) door het Franse gezelschap Compagnie Non Nova (YouTube)
2. Bekijk met de leerlingen het afval uit de door u omgekeerde vuilniszak. Wat voor soorten afval zien de leerlingen? Doorloop vervolgens onderstaande stappen:
  - Geef de leerlingen de opdracht om afvalproducten van huis mee te nemen die nog niet in de afvalberg van de klas te vinden zijn.
  - Sorteert de verschillende soorten afval op materiaaltype (bijvoorbeeld papier, glas, doppen, folie), op kleur, op materiaaltype (bijvoorbeeld hard, zacht en sterk) en op vorm (bijvoorbeeld plat, hoekig, scherp en rond).
  - Maak foto’s van de verschillende ordeningen.
  - Onderzoek van welk afvalmateriaal je gemakkelijk een grote hoeveelheid kunt verzamelen.
  - Vul de afvalberg samen met de leerlingen aan.
3. Bespreek met de leerlingen op welke manieren je de materialen kunt gebruiken. Schrijf de ideeën op.

Reflectievragen

- Hoe was het om afval te zoeken dat nog niet in de afvalberg te zien was?
- Welke ordening was het meest verrassend?
- Hoe is het om op deze manier naar afval te kijken?
- Kan alles worden hergebruikt?
- Welke materialen kunnen niet worden hergebruikt?

4. Opdracht: Mooier morgen

In deze opdracht gaan de leerlingen op verschillende manieren aan het werk met afval. Er ontstaan kleurige werelden, gemaakt in een kijkdoos of glazen pot, een bewegingscompositie op zelf gemaakte klanken, verhalen met nieuw gevormde personages en afval wordt gerecycled in een kleurrijk werk voor in de school. In deze opdracht verwerken de leerlingen hun resultaten uit de onderzoeksfase in eigen werk. Voor het presenteren van eigen werk bij de afronding van dit project kan een keuze gemaakt worden uit een aantal mogelijkheden of kan er naar eigen inzicht een andere manier worden bedacht.

Kennisdoelen

De leerling:

- ervaart door beeldmateriaal te bekijken dat diverse soorten afval wordt gebruikt om kunst te maken;
- maakt kennis met en ervaart geleid spel met eigen inbreng;
- ervaart en leert dat hij nieuwe materialen en woorden kan maken door niet voor de hand liggende combinaties te maken.

Vaardigheidsdoelen

De leerling:

- bewerkt diverse soorten papier en karton met verschillende verbindingstechnieken vanuit experiment en richt een techniekenwand in;
- bedenkt en maakt bewegingen vanuit emotie in een fictieve stad vol met afval;
- denkt na over een kleur die hij de wereld zou willen geven, bedenkt hier bewegingen bij en passende muziek;
- onderzoekt de klanken die uit afval gehaald kunnen worden en maakt een compositie en letten op volume, ritme en samenspel;
- speelt een klankmemory spel;
- bedenken en maken nieuwe afval (materiaal) combinaties, maken hiermee fantasievolle wezens en bedenken een passende naam (neologisme).

Benodigdheden

- diverse soorten en maten afvalpapier -en karton
- toolbox kaartjes bewerkingstechnieken (zie bijlage)
- doorzichtige flesjes voor klankmemory spel

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoek, uitvoeren, presenteren en evalueren.

Onderzoek 1: De kracht van papier

Doorloop in deze opdracht onderstaande stappen:

1. Vorm groepjes. Geef elk groepje verschillende soorten afvalpapier en -karton om mee te experimenteren. Hoe kun je het materiaal vervormen? Gebruik de kaartjes met bewerkingstechnieken uit de Toolbox.
2. Orden de uitkomsten van de experimenten die zijn uitgevoerd met behulp van de kaartjes met bewerkingstechnieken. Laat de leerlingen vertellen hoe ze het papier of karton bewerkt hebben en wat ermee is gebeurd? Welke nieuwe vormen ontstaan er?
3. Van welke bewerkingstechnieken zijn geen voorbeelden gevonden door de leerlingen? Probeer deze vormen klassikaal uit.
4. Bekijk de volgende vormen van papierkunst en bespreek welke technieken er zijn gebruikt en welke technieken de leerlingen herkennen:
  - 🔗 kunstproject met [toiletrollen en -papier](#) door Sakir Gokcebaq
  - 🔗 diverse projecten op de [Papier Biënnale](#) in Museum Rijswijk
  - 🔗 [het werk van Frank Straatman](#)
5. Richt een techniekenwand in met de opbrengsten uit het onderzoek en de bijbehorende kaartjes.

Reflectievragen

- Welke opbrengst heeft je het meest verrast?
- Van welke bewerkingstechniek zijn de meeste voorbeelden gevonden? Hoe komt dat?
- Hoe is het om op deze manier naar oud papier en karton te kijken?
- Welk kunstwerk uit de voorbeelden vond je het meest verrassend?
- Voelt scheuren als kapotmaken? Hoe komt dat?
- Hoe sterk is papier?

Onderzoek 2: De kleur van de wereld

Doorloop in deze opdracht onderstaande stappen:

1. Bekijk en bespreek:
  - 🔗 het werk [Floating Cities 1](#) en [Floating Cities 2](#) van de Haagse kunstenares Carolien Adriaansche;
  - 🔗 de [wereldbol van zwerfvuil](#) in het Amsterdamse IJ (YouTube)
2. Bespreek met de leerlingen wat er zou kunnen gebeuren als er zoveel rommel en afval is dat de wereld verandert in een grijze, grauwe wereld vol rotzooi. Welke emoties voelen de leerlingen daarbij? Laat de leerlingen in een geleidspel door deze wereld bewegen. Hoe loop je hier? Hoe voelt dat? Is het er vies en plakkerig? Stinkt het er? Laat de leerlingen zelf met ideeën komen en de gevoelens omzetten in beweging.
3. Wat als de leerlingen een eigen kleur aan de wereld mogen geven? Denk met de hele klas na over hoe een blauwe, groene, rode, gele of roze wereld zou voelen. Uit welke elementen bestaat die wereld? Wat kom je daar tegen? Probeer dit ook uit in een geleidspel met eigen inbreng. Laat de leerlingen bewegen en uitbeelden. Bijvoorbeeld: de blauwe wereld bestaat uit lucht en water, waar je zweeft en je licht en vrolijk voelt.
4. Zoek met de leerlingen passende muziek bij de kleuren van de wereld.

Reflectievragen

- Waarom beweeg je anders in een groene of een blauwe wereld?
- In welke wereld beweeg je het fijnst? Hoe komt dat?
- In welke wereld beweeg je het moeilijkst? Hoe komt dat?
- In welke wereld voel jij je het fijnst? Waarom?
- Welke kleur wereld past het beste bij de klas?
- Wat zou jouw ideale wereld zijn?

Onderzoek 3: De klank van afval

Doorloop in deze opdracht onderstaande stappen:

1. Bekijk, beluister en bespreek het YouTube-filmpje [Sound installation for Robot Garden](#) van Yasuaki Shimizu.
2. Laat de leerlingen in tweetallen een materiaal uit de afvalberg pakken. Geef ze de opdracht om te onderzoeken welke klanken er in het materiaal zitten en hoe de klank ontstaat, bijvoorbeeld door te scheuren, blazen, wrijven, wapperen, tikken, knakken of door het materiaal te laten vallen. De tweetallen demonstreren hun bevindingen en benoemen wat ze ontdekt hebben.
3. Laat de leerlingen in tweetallen een kleine compositie verzinnen met hun vier favoriete ontdekte klanken. Ze letten daarbij op ritme, volume en samenspel.
4. Verzamel ondoorzichtige flesjes. Vul steeds twee flesjes met hetzelfde materiaal. Zet de flesjes door elkaar en laat de leerlingen hiermee klankmemory spelen.

Reflectievragen

- De verschillende materialen hebben hun eigen geluiden. Van welk geluid word jij blij? Waarom?
- Wat is je mooiste ontdekte geluid?
- Welk verhaal kunnen jullie met jullie geluiden vertellen? Hoe?
- Hoe vertel je liever een verhaal, met geluiden of met woorden?
- Met welk ander groepje zou je samen willen spelen?

Onderzoek 4: Vast- los- vast

Doorloop in deze opdracht onderstaande stappen:

1. Lees, bekijk en bespreek het gedicht *Lijmen* van Joke van Leeuwen, uit de bundel *Ozo heppie en andere versjes* (Querido, 2000). Maak eventueel gebruik van:

- [afbeeldingen van het gedicht op Pinterest](#)
  - een [stopmotion-filmpje](https://www.youtube.com/watch?v=rOt2pOHSGAM) op YouTube, gemaakt door de leerlingen Romy en Rosalie
  - een [Vlaams tekenfilmje](#) op YouTube
2. Laat de leerlingen uit de berg afval twee verschillende soorten materiaal kiezen. Benoem de materialen. De leerlingen stellen uit de twee materiaalnamen een nieuwe naam samen, door de woorden te hakken en plakken. Bijvoorbeeld: schroefje en doosje wordt droefje, of touwtje en karton wordt kouwton.
  3. Het nieuwe woord vormt de naam voor een wezen of creatie die de leerlingen samenstellen met de gekozen afvalmaterialen. Ze experimenteren met het verbinden van de voorwerpen, zodat het nieuwe ontwerp zo goed mogelijk past bij het woord.
  4. Leg de nieuwe voorwerpen of wezens in het midden van de kring. Laat een leerling de nieuwe, 'gelijmde' naam (zie google voor neologisme) noemen. De andere leerlingen kijken of ze er het juiste voorwerp bij kunnen vinden. Dit kan ook andersom.

Uitvoeren

Kennisdoelen

De leerling:

- ervaart door beeldmateriaal te bekijken dat muziek instrumenten van afval gemaakt kunnen worden;
- ervaart en leert hoe specifieke bewegingen en klanken een emotie kunnen verbeelden;
- ervaart en leert wat een pitch is;

Vaardigheidsdoelen

De leerling:

- creëert een eigen wereld met afval in een glazen pot of kijkdoos (ruimtelijke collage) en bedenkt hier een verhaal bij;
- maakt een muziekinstrument van afval;
- bedenkt en maakt een geluid -en beweging compositie over een mooiere toekomstige wereld vanuit een specifieke emotie;
- bedenkt een nieuw personage door zichzelf en een voorwerp te combineren en bedenkt hoe dit personage eruit ziet en beweegt;
- improviseert een scene waarin een afvalprobleem wordt onderzocht en de bedachte personages een rol spelen;
- maakt een nieuw kleurrijk voorwerp van afval en presenteert dit in de school.

Benodigdheden:

- glazen potten en (schoenen)dozen
- extra materialen om van afval instrumenten te maken: elastiekjes, steentjes enz.

Uitvoeren 1: Mijn gekleurde wereld

Doorloop in deze opdracht onderstaande stappen:

1. Laat de leerlingen in een kijkdoos of glazen pot een eigen wereld vormgeven. Ze gebruiken daarbij zoveel mogelijk afvalmaterialen en maken een keuze voor de kleur van hun utopische wereld. Aan de vormgeving moet je duidelijk kunnen zien voor welke wereld er is gekozen.

In een kijkdoos maken de leerlingen een coulisselandschap. In een glazen pot maken ze een ruimtelijke collage die van alle kanten bekeken kan worden.

2. De leerlingen verzinnen een kort avontuur dat ze zelf zouden willen meemaken in hun nieuwe wereld. Ze kunnen het verhaal vertellen wanneer iemand de kijkdoos of glazen pot bekijkt.

Reflectievragen

- Voor welke kleur wereld heb je gekozen en waarom die kleur?
- Hoe ging het verzinnen van het verhaal over een wereld die je zelf hebt bedacht?
- Welke gevoelens heb je benadrukt in je verhaal?
- Waarom passen jouw gevoelens bij de gekozen kleur?
- Welke materialen heb je gebruikt en waarom?
- Wat kun je vertellen over jouw avontuur in de kijkdoos of pot?

Uitvoeren 2 : Het geluid van morgen

Doorloop in deze opdracht onderstaande stappen:

1. Bekijk, beluister en bespreek het YouTube-filmpje over [beeldend kunstenaar en muzikant Harm Goslink Kuiper](#), die snaarinstrumenten maakt van afvalmateriaal.
2. Laat de leerlingen vanuit de resultaten uit onderzoeksoopdracht 3.3. meerdere afvalmaterialen samenvoegen tot een snaar- of slaginstrumentje. Denk aan een doosje met steentjes erin, een potje met elastiekjes eroverheen gespannen, papier aan een stokje dat door te wapperen geluid produceert, etc.
3. Vorm groepjes van vijf of zes leerlingen. Met hun instrumentjes maken de groepjes een bewegings- en geluidscompositie van ongeveer een minuut waarin ze een mooiere, toekomstige wereld laten horen en voelen. Houd rekening met de volgende aandachtspunten:
  - De mooiere wereld wordt zichtbaar door de manier waarop de instrumenten bespeeld worden. Laat de leerlingen hun bewegingen op elkaar afstemmen alsof ze één instrument vormen. Denk aan vloeiende of hoekige, snelle of trage, kleine of grote, lage of hoge bewegingen.
  - Laat de leerlingen afspraken maken over welke emoties ze willen laten horen en zien in hun compositie. Geef indien nodig één leerling de rol van dirigent.
4. Laat de composities aan elkaar horen en bespreek ze na. Welke emotie hoorde je? Welk beeld van de mooiere wereld kreeg je bij het beluisteren van de geluidscompositie?

Reflectievragen

- Wat ging goed of niet goed bij het maken van een instrumentje?
- Welke materialen heb je gebruikt en waarom juist die?
- Hoe voelt het om zelf een instrument te maken?
- Van welke klank word jij blij?
- Hoe ging het samenwerken bij het maken van de geluidscompositie?
- Hoe ging het afstemmen van de beweging op de emotie?
- Hoe voelde het om te doen alsof jullie samen één instrument waren?
- Bij welke geluidscompositie kreeg je het beste een beeld van een mooiere wereld?

Uitvoeren 3 : Wereldidee

Doorloop in deze opdracht onderstaande stappen:

1. Bespreek met de leerlingen hoe het zal zijn als in de toekomst alle voorwerpen (in de klas) kunnen denken en praten. In ieder voorwerp zit een denk- en praatchip. De printer kan nu zeggen: "Ik print niet, ik ben moe vandaag". De plant in de vensterbank zegt: "Ik voel me zo slapjes, ik heb water nodig". En het bureau van de juf zegt: "Ik wil opgeruimd worden".
2. Laat de leerlingen in tweetallen een voorwerp kiezen uit de klas. Ze bedenken een nieuwe naam voor het voorwerp, een naam die bestaat uit een combinatie van hun eigen naam en de naam van het voorwerp. Bijvoorbeeld: Yusef en stoel wordt Yousoel. Dit is de naam van het nieuwe personage dat de leerlingen gaan spelen. Laat ze nadenken over hoe het personage beweegt, wat voor stem en welk karakter hij heeft.
3. Vorm groepjes en improviseer met de leerlingen een scène. Geef een zestal leerlingen een plek in het speel- of klaslokaal. Ze zijn hun nieuwe personage. Vertel dat de directeur heeft besloten dat alle meubels en materialen uit de klas worden vervangen en weggegooid. De voorwerpen zijn hierdoor bang en verdrietig. De groepjes bedenken een oplossing; ze gaan op zoek naar een wereldidee. Bijvoorbeeld:
  - Kunnen de voorwerpen niet gerecycled worden, zodat er wat nieuws van hen wordt gemaakt en de wereld van morgen een beetje mooier wordt?
  - Als de voorwerpen kunnen praten en denken, dan kunnen ze misschien ook wel bewegen en ontsnappen.
  - Kunnen de voorwerpen samen iets nieuws vormen: een samengeteld multifunctioneel voorwerp, zodat de directeur heel blij is met het nieuwe geheel?Zorg dat alle leerlingen aan de beurt komen en bespreek de improvisaties na.

Reflectievragen

- Hoe is het om je voor te stellen dat een voorwerp kan denken en praten?
- Hoe ging het inleven in je voorwerp?
- Hoe ging het improviseren?
- Welk ander voorwerp past goed bij jou? Waarom?
- Wat vond je een verrassende oplossing voor het probleem in de improvisaties?
- Wat is de bijdrage van jouw personage aan de mooiere wereld?

Uitvoeren 4 : Kleurrijk design

Doorloop in deze opdracht onderstaande stappen:

1. Bekijk en bespreek het werk met petflessen van kunstenaar [Veronika Richterová](#).
2. Laat de leerlingen in groepjes een kleurrijk product ontwerpen en maken om de school mee op te sieren. Ze gebruiken hiervoor de verzamelde afvalmaterialen. Bijvoorbeeld: een verstopplaats gemaakt van petflessen, een super-instrument, planten van kunststof voor in de vensterbank of een waakhond voor de klas.
3. De groepjes zoeken naar een geschikte plek voor hun werkstuk. Vervolgens bedenken ze een pitch die de directeur ervan moet overtuigen dat hun werk op de gekozen plek mag staan.

Reflectievragen

- Hoe was het om als groep een ontwerp uit te werken?
- Waar ben je heel tevreden over?
- Welke rol speelde jij bij het samenwerken?
- Hoe kleurrijk is jullie ontwerp?
- Waarmee heb je de directeur kunnen overtuigen?
- Wat past beter bij jou: het meewerken aan een werkstuk of het pitchen van het werkstuk?
- Welk ontwerp van je klas vind je het kleurrijkst?

Presenteren

In dit project staat het ontwikkelproces centraal en komt het eindproduct op de tweede plaats. In het creatief stroomdiagram wordt daarom gesproken over uitkomsten. De manier van presenteren staat niet vast, hieronder volgen een aantal suggesties. Het is zelfs heel goed mogelijk dat er een presentatievorm ontstaat die niet is omschreven. Luister en kijk naar de kwaliteiten en voorkeuren van de leerlingen en vergeet uw eigen kwaliteiten niet in te zetten in het proces.

Kennisdoelen

De leerling:

- maakt kennis met diverse presentatievormen.

Vaardigheidsdoelen

De leerling:

- presenteert actief, gemaakt werk aan publiek.

Presenteren 1: Trots op morgen

Laat de leerlingen het werkstuk kiezen waarop ze het meest trots zijn. Richt een tentoonstelling in met de gekozen producten. De leerlingen vertellen waarom ze trots zijn op hun werkstuk en waarom het werkstuk bijdraagt aan een mooiere wereld van morgen.

Presenteren 2: Kleurrijke ideeënwereld

De leerlingen kiezen voorwerpen waarmee ze zich kunnen personifiëren, om vanuit die voorwerpen avonturen te bedenken en uit te spelen. In hun spel laten ze zien welke ideeën ze hebben over hoe ze de wereld mooier en kleurrijker kunnen maken.

Presenteren 3: Morgen klinkt mooier

Maak een filmpje met daarin beelden van de gemaakte producten ondersteund door een geluidstrack met de geluiden van de gemaakte instrumenten.

Presenteren 4: eigen presentatievorm

Presenteer de uitkomsten van de diverse opdrachten naar eigen inzicht.

Reflectievragen

-

Evalueren

Bespreek met uw leerlingen het doorlopen proces aan de hand van onderstaande vragen:

- Wat vind je ervan dat je van afval iets nieuws kunt maken?
- Wat heb je bedacht en gemaakt om jouw wereld van morgen een beetje mooier te maken?
- Is mooier altijd beter? Waarom?
- Wat ben je te weten gekomen over het begrip 'kleurrijk'?
- Als je een voorwerp was, welk voorwerp zou je dan willen zijn?
- Hoe is het om na te denken over de mogelijkheden in de toekomst?
- Werk je liever samen of alleen? Waarom?
- Ben je tevreden over de keuze van de presentatievorm?

